

Tilsyn, udtalte i denne Kommission, hvor han sad som Repræsentant for Foreningen „Dansk Skoleforening“, som Foreningens Program følgende: „En Skolekommission valgt af de skolegørende Børns Forældre og Sogneraad og Menighedsraad repræsenteret i Skolekommissionen“. Det var „Dansk Skoleforening“s Program i den Henseende, denne Forening, som særlig har til Formaal at forene Skole og Hjem. Da Tilsynskommissionen, som nedsattes i 1909, afgav sin Betænkning og stillede sit Forslag, foreslog man fra denne Kommissions Side, at Præsten fremtidig skulde være født Medlem, ikke født Formand, i Skolekommissionen. Mit Parti ønsker altsaa Kirken repræsenteret fremtidig i Skolekommissionen, og Forholdet er, antager jeg, at Flertallet af mit Parti ønsker, at Præsten fremtidig som hidtil skal være født Medlem af Skolekommissionen, der er andre, som ønsker ham valgt.

I den store Skolekommission tillod jeg mig, som nævnt af den ærede foregaaende Taler, at stille Forslag om, at Menighedsraadet skulde vælge et Medlem af Skolekommissionen. Desværre fik jeg ikke Tilslutning til dette Forslag i Skolekommissionen, og hvis Tilslutningen ikke bliver større i Rigsdagen, bliver der neppe noget ud af dette Forslag, selv om jeg i og for sig personlig kunde ønske det.

Efter min Mening er det et rimeligt og retfærdigt Krav, at Kirken bliver repræsenteret i Skoletilsynet. Jeg skal ganske vist ikke overvurdere dette, jeg mener ikke, at det, at der sidder en Sognepræst i Skolekommissionen, er en absolut Garanti for Kristendomsundervisningen, lige saa lidt som et Menighedsraadsmedlem kan yde en saadan Garanti; den egentlige Garanti er Lærerens Personlighed og de kristne Hjem. Disse kender jo godt gennem Børnene Skolens Aand og Tone og den Undervisning i Kristendom, som gives i Skolen, og de har deres Ansvar og bør paa dette Punkt staa paa Vagt. Hvis der sker noget med Hensyn til Kristendomsundervisningen, som Hjemmet ikke kan billige, hvis der brydes noget ned, mener jeg, man maa tage Børnene ud af Skolen, idet man benytter sig af sin grundlovmæssige Ret, Grundlovens § 83.

Jeg vil dernæst gerne sige et Par Ord om Tilsynets Opgave. Tilsynets Opgave er betegnet for det første som kontrollerende, for det andet som vejledende og raadgivende. Om Kontrollen vil jeg sige, at den bedste Kontrol med Arbejdet i Skolen efter min Opfattelse udøves af Børnenes Forældre.

Selv om Forældrene ikke giver sig meget af med deres Børns Undervisning, følger de dog gennem Børnene hver Dag Arbejdet i Skolen og kender godt den Aand og Tone, som raader i Skolen. Det vil ogsaa være i høj Grad ønskeligt, om Forholdene blev ordnet saadan, at Forældrene, i alt Fald til visse Tider, ikke alene havde Adgang, men, jeg kan næsten sige, blev animeret til at komme hen paa Skolen og erkyndige sig om Resultaterne, navnlig ved de aarlige Prøver, som jo er offentlige; dér kan der fra Skolens Side gøres en hel Del. Med Hensyn til den kontrollerende Virksomhed, som Forældrene og deres Repræsentanter udmærket godt kan røgte, kunde jeg have Lyst til at gengive en Udtalelse af C. Berg her i Folketinget under Behandlingen af et Skolelovsforslag i Samlingen 1880—81. Berg udtalte da: „Det eneste Tilsyn, der duer noget, er Forældrenes Kontrol paa Grundlag af Iagttagelser af Børnene og Samtaler med dem om Skolens Arbejde.“ Det forekommer mig, at Berg har fuldstændig Ret her, og jeg kan ganske tiltræde hans Udtalelser.

Naar vi saa gaar over til den raadgivende og vejledende Side af Sagen, da er mit Standpunkt jo allerede fremført her. Det ærede Medlem Hr. H. P. Hansen var saa elskværdig at fremføre mine Standpunkter og søgte derpaa at imødegaa dem. Han har altsaa paa en Maade taget mig Brødet ud af Munden i Forvejen. Jeg kan derfor fatte mig saa meget kortere og være ham taknemmelig for, at han har gjort sig den Ulejlighed at gengive mine Anskuelser. Men jeg skal gentage, at naar man taler om det vejledende Tilsyns Betydning, ser jeg saaledes paa det, at det jo hovedsagelig er de unge, der er Tale om. Dermed skal ikke være sagt, at de ældre, de, der er blevet graahaarede og er kommet op over de 50 eller omkring de 60, ikke kan trænge til Vejledning; men jeg mener, at de dog i nogen Maade er mindre egnede til at modtage en saadan Paavirkning, og jeg maa jo sige, at naar saadan en Mand, der rejser rundt og giver Vejledning, kommer til en ældre Lærer, der har sin Metode — lad det være en gal Metode, men det er nu en Gang *hans* Metode, *hans* Fremgangsmaade —, saa tror jeg alligevel ikke, denne Vejledning virker saa forskrækkelig meget.

Nej, dem, vi skal vejlede, det er særlig de unge, og dér skal vi særlig tænke paa vor Lærerskole og dér give dem al den Vejledning, vi kan. De fleste unge Lærere kommer jo til at virke som Anden- eller Tredielærere ved større Skoler paa Landet,